Lyhyesti sanottuna

Korona kiihdytti maksamisen muutosta

Raha ja maksaminen, Digieuro | 19.05.2021

Maksaminen on murroksessa. Teknologinen kehitys on vaikuttanut maksutapojen kehitykseen samoin kuin arkeen yleisesti niin kotitalouksissa kuin yrityksissäkin. Pandemia, joka kuluneena vuonna on ratkaisevasti muuttanut ihmisten elämää, on kiihdyttänyt monia kehityskulkuja. Maksamisen tulevaisuus tulee nopeammin kuin ehkä vielä vuosi sitten ajattelimme.

Suomalaiset ovat tottuneet maksamaan kaupassa ostoksensa joko maksukortilla tai käteisellä. Koronapandemia muutti suomalaisten tapoja ostaa ja samalla myös maksukäyttäytymistä. Ihmisiä kehotettiin välttämään kanssakäymistä, jossa vakava virustauti pääsisi leviämään. Tämä sai monet tekemään ostoksensa verkkokaupoissa. Se puolestaan lisäsi verkkomaksujen ja korttimaksujen määrää. Myös myymälöiden kassoilla kehotettiin asiakkaita maksamaan maksukortilla. Erityisesti lähimaksut korteilla ja matkapuhelinten sovelluksilla eli niin sanotut mobiilimaksut yleistyivät.

Omaa kulutusta on helppo seurata, kun maksaa ostokset käteisellä. Verkko-ostoksissa voi hämärtyä käsitys siitä, kuinka suureen kulutukseen itsellä on varaa. Lisäksi verkko-ostoksilla voi törmätä huijaussivustoihin. Digitalisoituvassa maailmassa meistä jokainen tarvitsee entistä monipuolisempaa talousosaamista ja tietoturvaosaamista. Näiden kansalaistaitojen merkitys korostuu, kun toimimme yhä enemmän verkossa.

Maksamisen uudet muodot vaikuttavat meihin kaikkiin, joten on tärkeää, että myös viranomaiset seuraavat ja valvovat kehitystä. Sekä EU-komissio että eurojärjestelmä ovat julkistaneet strategisen näkemyksensä siitä, miten kuluttajien ja yritysten maksupalveluiden tulisi kehittyä. Tulevaisuudessa pikamaksamisen hyödyt on tuotava laajasti kaikkien saataville. Maksujärjestelmien on myös tuotava eurooppalaisen hallintotavan ja arvojen mukaiset, yhdenmukaisesti toimivat palvelut kaikille eurooppalaisille. Lähtökohta yhdenmukaisille palveluille ovat eurooppalaiset maksamisen standardit.

Euroopan keskuspankki selvittää huolellisesti tarvetta digitaalisen euron liikkeeseenlaskuun. Käteismaksujen vähentyessä seteleiden kanssa rinnakkain käytössä oleva digitaalinen euro voisi tukea eurooppalaisen vähittäismaksamisen kehittymistä. Selvityksessä on paneuduttu muun muassa siihen, ettei digitaalinen euro vahingoita nykyisiä maksupalveluita. Siinä on myös selvitetty, miten digitaaliseen euroon perustuvat maksutavat noudattavat eurooppalaista maksamisen lainsäädäntöä. Päätöksiä digitaalisen euron liikkeeseenlaskusta ei ole tehty.

Keskuspankit seuraavat maksujärjestelmien ja maksupalveluiden toimintaa ja kehittymistä tarkasti varmistaakseen, että ne toimivat luotettavasti eivätkä aiheuta riskejä niiden käyttäjille.

Asiasanat

digitaalinen euro, digitalisaatio, koronapandemia, maksaminen, maksutapa